

Notulen van de vergadering van de raad van de gemeente Wassenaar, op dinsdag 27 november 2018, gehouden in de raadzaal van het raadhuis "De Paauw"; aanvang 20.30 uur

Aanwezig zijn:

- J.F. Koen, voorzitter;
- R.J.A. Beerepoot, mevrouw mr. M.M. Bellekom-Vogels, R. Bloemendaal, ir. I.J.J. Borm, ir. B. Boon, mevrouw D.C. van Deursen-van Gool, L.N.M. van Doeveren MSc, drs. R. Everard, mevrouw drs. M.W. Gout-van Sinderen, drs. H.J.M. Hendrickx, L.W. Koetsier, mevrouw G.C. Mulder-Jense, H.W. Mulder, J.G.C. van Noort, B.G. Paulides, ing. P. Ronke, ing. A.J.L. van Sloten, mevrouw drs. W.M. Weekhout, F.G. Weyn, leden van de raad;
- mevrouw C. Klaver-Bouman, mevrouw drs. A.J.M. de Ridder, drs. H.G. Schokker, mevrouw mr. I. Zweerts de Jong, wethouders;
- mevrouw drs. G. de Schipper-Tinga, raadsgriffier;
Verhinderd: mevrouw B.D.A. Hagen, B.G.J. Menken, dr. E.C.M. Ooms, leden van de raad;
C.J.M.W. Wassenaar, wethouder;

1. Opening

De **voorzitter**: Dames en heren, buitengewoon hartelijk welkom. Wij beginnen op een later tijdstip dan over het algemeen gebruikelijk is. Ook allen die op de tribune zitten bijzonder welkom. Ik begin met enkele afmeldingen. Mevrouw Hagen heeft zich vanwege ziekte moeten afmelden, mijnheer Menken is afwezig en ook de heer Ooms. Over onze collega Bert Ooms heeft u ongetwijfeld geweten en begrepen dat hij dit hele jaar al heeft te kampen met de nodige teleurstellingen als het gaat om zijn gezondheid. Ook de afgelopen weken is dat opnieuw gebeurd. Hij heeft opnieuw een hartinfarct gehad en hij is opnieuw opgenomen in het ziekenhuis. Dat heeft hem genoopt afgelopen week het besluit te nemen zijn raadslidmaatschap met directe ingang neer te leggen. Dat is buitengewoon spijtig, we hebben daar vorig week in het presidium ook al even bij stilgestaan. Ik heb daar op 22 november jl. met Bert Ooms gesproken, gelukkig kon dat even hier op De Paauw. Ik heb ook met hem gesproken over hoe hij aankijkt tegen het nemen van afscheid. Hij is toch iemand die heel veel jaren in de Wassenaarse politiek heeft meegedraaid, die wat dat betreft een hele Wassenaarse geschiedenis met zich meedraagt en op allerlei plekken en momenten het nodige heeft bijgedragen aan het gemeentebestuur van Wassenaar. Dat hij nu om gezondheidsredenen heeft moeten besluiten zijn raadslidmaatschap neer te leggen verklaart ook waarom we straks de heer Fred Weyn gaan installeren, waarmee de fractie van Lokaal Wassenaar! ook weer compleet kan zijn, maar het is geen plezierige aanleiding. Bert Ooms heeft aangegeven te hopen dat hij afscheid kan nemen van u en de Wassenaarse bevolking bij de nieuwjaarsreceptie. Hij hoopt dan zover te zijn dat hij aanwezig kan zijn, maar tot die tijd zal hij ook niet meer actief zijn in dit gebouw of elders. We hopen dat we op 10 januari 2019 op de nieuwjaarsreceptie, waarschijnlijk is dat in de Warenar vanwege de restauratie hier, gelijktijdig afscheid van hem kunnen nemen. Hij is dus niet aanwezig en dat is daarmee ook helder.

2. Vaststelling agenda

De **voorzitter**: Ik neem aan dat u kunt instemmen met wat voorligt.

3. Spreekrecht

De **voorzitter**: Dan ga ik naar het spreekrecht. Er hebben zich twee sprekers gemeld. Allereerst de programmadirecteur van de ANWB, mevrouw Van Oeveren-Ouwejan, en vervolgens de heer Van Sonsbeek uit Den Haag. Beide over agendapunt 8, dat zult u begrijpen, namelijk de herontwikkeling van de ANWB-locatie aan de Wassenaarseweg 220. Beide sprekers krijgen maximaal vijf minuten en ik nodig als eerste mevrouw Van Oeveren van de ANWB uit om haar bijdrage te leveren. Ik hoop dat iemand u kan helpen om de microfoon aan te doen. Als het goed is, hebt u... Misschien dat een van de raadsleden even kan helpen. Hij doet het.

Mevrouw **Van Oeveren**: Dames en heren goedenavond, mijn naam is Maria van Oeveren en ik ben als programmadirecteur bij de ANWB verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het nieuwe hoofdkantoor van de ANWB. Op 12 november jl. was onze statutair directeur Lidwien Suur een van de insprekers in de commissie Fysieke leefomgeving. Zij is vanavond verhinderd vandaar dat ik hier voor u sta. In de afgelopen weken heb ik een aantal van u een toelichting mogen geven op de voorliggende startnotitie en op de plannen van de ANWB en ik wil u nog bedanken dat u hiervoor tijd hebt vrijgemaakt. In uw commissievergadering vernamen wij dat de feedback op de startnotitie zich met name richtte op de hoogte, de sociale woningbouw en de verkeers- en parkeersituatie.

Daarnaast werd de zorg uitgesproken of de wijkbewoners in voldoende mate bij de plannen zouden worden betrokken. Het gaat te ver om in deze inspraak nogmaals diep op alle punten in te gaan, maar ik wil graag meegeven dat wij vanzelfsprekend de opmerkingen in de verdere planvorming zullen meenemen. In de afgelopen twee jaren van plannen maken, is de relatie met de wijkvereniging steeds goed geweest en zelfs zo goed dat de ANWB ook vanavond weer gastheer is voor de algemene ledenvergadering van de wijkvereniging. Het participatieplan voor de verdere ontwikkeling ligt klaar en de eerste verkeerskundige studie is al uitgevoerd, maar in de fase waarin we nu zitten, willen we ons richten op stap 1 van het proces en dat is het vaststellen van de startnotitie. Deze door uw ambtenaren opgestelde notitie schetst de kaders waarbinnen de herontwikkeling van onze locatie mogelijk is. Bij het opstellen hiervan is echt niet over een nacht ijs gegaan. We hebben als ANWB met de beide gemeenten en in afstemming met de wijkvereniging 2,5 jaar hieraan gewerkt en wat er nu ligt, is een uitstekend onderbouwde notitie waarbij door een gerenommeerd stedenbouwkundig bureau een optimum is gevonden van hoogte, breedte, goede zichtlijnen vanuit het park, een gelijkblijvend bebouwde oppervlakte en de door u vereiste 25% sociale woningbouw met een evenwichtige verdeling over woningtypen en mogelijkheden voor gezamenlijk gebruik voor wijk en ANWB. Ons inziens is dit een mooie mix van ANWB-belang en algemeen belang. Uit historisch oogpunt zijn we erg gehecht aan de locatie op de Wassenaarseweg en binnen de totaalvisie van de startnotitie ziet de ANWB nu mogelijkheden om deze locatie op een duurzame manier te herontwikkelen. We kiezen daarbij niet voor vertrek, wat de weg van de minste weerstand zou zijn, maar we ontwikkelen hier ons toekomstvast hoofdkantoor op een manier waarvan niet alleen de ANWB, maar ook de gemeente en de wijk kan profiteren. Zoals mevrouw Suur al aangaf, werken de componenten van de startnotitie als communicerende vaten. Wanneer er op onderdelen aan de kaders wordt getornd, komt de haalbaarheid voor zowel de ANWB als voor de gemeente onder druk te staan en het kan zijn dat wij ons dan moeten herbezinnen op andere opties. Een daarvan, en daar moeten we op dit moment echt niet aan denken, is dat wij het hele complex moeten verkopen en vertrekken. Wij zien uw behandeling van de startnotitie vol vertrouwen tegemoet en wij hopen in een vervolgtraject ook op dezelfde manier te kunnen samenwerken met u als gemeente, maar ook met omwonenden en andere belanghebbenden. Ik wens u dan ook een goede vergadering.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dan als tweede spreker de heer Van Sonsbeek uit Den Haag. U hebt het woord.

De heer **Van Sonsbeek**: Dank u wel voorzitter. Ik spreek in als bewoner van het Benoordenhout en mede namens een aantal bewoners van de buurt Uilennest grenzend aan park Clingendael. De locatie ANWB was vroeger formeel onderdeel van het landgoed Clingendael en visueel is het nog steeds onderdeel van dat groene gebied. Het gebouw van de ANWB is het eerste wat men ziet als men de oprijlaan van Clingendael oploopt. In de stedenbouwkundige studie staat op pagina 18 dan ook niet voor niets een tekening met het zicht op de ANWB-locatie vanuit het park. Ik hoef u niets te vertellen over de waarde van het park Clingendael, die waarde wordt in alle beleidsnota's van Wassenaar, Den Haag, de provincie en het rijk erkend als beschermingswaardig. Het park is van groot recreatief belang, niet alleen voor het Benoordenhout, maar voor heel Den Haag en daarbuiten. Ik herinner u nog eens aan het massale protest tegen de geplande bouw van de Amerikaanse ambassade op het weiland naast het ANWB-terrein. Op een website die toen is geopend, kwamen tussen de 1000 en 2000 protestreacties binnen vanuit Den Haag en buiten Den Haag. Wij hebben groot bezwaar tegen de bouwplannen en met name tegen de bouwhoogte van 47 meter, zo'n 17 meter hoger dan de bestaande bouw. Dat met deze bouwhoogte geen afbreuk wordt gedaan aan het waardevolle landschap van park Clingendael, zoals op pagina 9 van de startnotitie wordt gesteld is een aperte leugen. Er wordt wel degelijk afbreuk gedaan, het gebied wordt gewoon dood geschaald. Ook is er het verkeersaspect. Er komen 250 woningen bij op een plek waar nauwelijks openbaar vervoer is, er is alleen bus 22 omdat bus 18 vervalt. Dat geldt trouwens ook voor de ANWB als kantoorlocatie. Niet voor niets staat al jaren in de Haagse kantoornota's dat kantoren moeten worden gesitueerd bij knooppunten van openbaar vervoer. Het ANWB-kantoor ligt dus gewoon verkeerd. Het kan beter bij het Centraal Station of in de Binckhorst komen te staan. Beide locaties worden thans overigens door Den Haag ontwikkeld zoals u weet. In de commissie Fysieke leefomgeving vroegen meerdere leden naar de juridische binding van de startnotitie. B&W stellen dat de notitie slechts richtinggevend is, maar ik kan u uit de droom halen. Als u nu de startnotitie met de bouwhoogte van 47 meter goedkeurt, kan de ANWB daar met succes bij de Raad van State naar verwijzen, als die beroep instelt tegen een eventueel afwijkend bestemmingsplan. Een ander juridisch gevolg van de hoogbouw is de precedentwerking. De eigenaren van het naastgelegen perceel waarop nu de marechausseekazerne staat, zullen met succes ook de mogelijkheid van hoogbouw claimen en zij zullen dat zeker doen omdat aan de rand van park Clingendael immers 'goud' in de grond zit. Er komt 25% sociale woningen. Dacht u nu heus dat de huurprijs voor die woningen op deze plek op den duur beperkt zullen blijven tot de

sociale bovengrens? De gemeente heeft geen wettelijke middelen om dit af te dwingen en de projectontwikkelaar is geen woningbouwvereniging. Tot slot nog dit. Als ik het goed heb begrepen hebben bij de provincie wel gedachten geleefd over samenvoeging van Wassenaar met Den Haag. Ik zou daar tegen zijn want het groene karakter van Wassenaar zal dan onherroepelijk verloren gaan, maar als Wassenaar, zoals ook nu het geval lijkt, niet opgewassen blijkt tegen de druk van een projectontwikkelaar als deze en mogelijk ook niet tegen de druk van de Haagse gemeentelijke diensten, dan worden de argumenten voor samenvoeging alleen maar sterker. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Ik had bij de opening van de vergadering uiteraard ook wethouder Wassenaar moeten afmelden. Gelukkig niet omdat hij ziek is, maar voordat hem werd gevraagd om wethouder van Wassenaar te worden, had hij al een vakantie met zijn vrouw en vrienden geboekt en hij zit nu ergens in het Verre Oosten. Hij hoopt in ieder geval bij de raadsvergadering van 18 december a.s. weer in ons midden te zijn. Zijn portefeuille wordt vanavond waargenomen door mevrouw Klaver-Bouman.

4. Notulen raadsvergadering 16 en 31 oktober en 7 november 2018

De **voorzitter**: Dan zijn wij toe aan de vaststelling van de notulen van drie raadsvergaderingen, die van 16 oktober, 31 oktober en 7 november 2018. Aldus gebeurd.

5. Lijst van ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dat geldt ook voor de lijst van ingekomen stukken. Ik zie geen opmerkingen en die zullen we afdoen zoals voorgesteld.

6. Toelating en installatie raadslid

a. Verslag en advies van de Geloofsbrievencommissie in verband met de toelating als raadslid

De **voorzitter**: Dan zijn we toe aan agendapunt 6, de toelating en installatie van de heer Weyn als nieuw raadslid. Voordat we dat doen, is het goed om te horen hoe de commissie voor de geloofsbrieven heeft geoordeeld en ik geef daartoe de heer Van Noort het woord.

De heer **Van Noort**: Dank u wel voorzitter. De commissie bestaande uit het raadslid Weekhout, het raadslid Van Sloten en mijn persoon, heeft u het volgende te melden, dat de commissie voor onderzoek van de geloofsbrieven op grond van artikel 5 van het Reglement van Orde gemeenteraad Wassenaar 2018 en het vermelde in artikel w1 van de Kieswet onderzoek heeft gedaan naar de geloofsbrieven en de verdere bij de Kieswet gevorderde stukken, ingezonden door de op 23 november jl. benoemde volgende persoon, de heer F.G. Weyn en de commissie rapporteert aan de raad dat zij de bovengenoemde bescheiden in orde heeft bevonden. Gebleken is dat de benoemde aan alle in de Gemeentewet gestelde eisen voldoet. De commissie adviseert de raad dan ook tot toelating van de heer Weyn als lid van de gemeenteraad van Wassenaar.

De **voorzitter**: Dank u zeer.

b. Besluit tot toelating als raadslid en aansluitend installatie van het tot de raad toegelaten raadslid

De **voorzitter**: Dan stel ik voor dat we de heer Weyn ook werkelijk gaan toelaten. Ik zie niemand die daar bezwaar tegen heeft. Aldus. Dat gaan we dan nu doen. Ik vraag de heer Weyn om hier in het midden te gaan staan. Mijnheer Weyn, u hebt aangegeven de belofte te willen afleggen en ik lees daartoe de verklaring voor.

"Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof ik dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen."

De heer **Weyn**: Dat verklaar en beloof ik!

De **voorzitter**: Dank u wel. U bent daarmee toegelaten, beëdigd en geïnstalleerd. Heel veel succes en plezier. U mag best even applaudisseren. Ik stel voor dat we een kort moment schorsen, zodat

u allen de heer Weyn kunt feliciteren door een handdruk dan wel een andere vorm van huldebetoon.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we verdergaan. We wachten even tot de heer Weyn zijn zetel heeft ingenomen. Voor hem niet helemaal onbekend. Geachte heer Weyn, beste Fred, nogmaals welkom opnieuw in deze raad. Daarmee heb je de raad opnieuw versterkt en ook de fractie van Lokaal Wassenaar!. We hopen met elkaar op een uitstekende samenwerking en daar heb ik alle vertrouwen in. Vooral ook heel veel plezier, dat mag ook best als je raadslid bent.

7. Hamerstukken

a. Derde wijziging gemeenschappelijke regeling Inkoopbureau H10

b. Benoemen (externe) voorzitter Werkgeverscommissie

De **voorzitter**: Dames en heren wij zijn toe aan een tweetal hamerstukken. De derde wijziging gemeenschappelijke regeling Inkoopbureau H10 en benoemen externe voorzitter Werkgeverscommissie. Aldus.

8. Herontwikkeling ANWB-locatie Wassenaarseweg 220

De **voorzitter**: Dan zijn we toe aan het inhoudelijke punt waarover al is ingesproken, namelijk de herontwikkeling van de ANWB-locatie Wassenaarseweg. Wie mag ik daarover het woord geven? Dat is de VVD-fractie. Zijn er andere fracties? Laat ik beginnen met de VVD en dan kijken we hoe het verdergaat. Ik vermoed dat veel fracties er iets over willen zeggen. Gaat uw gang mijnheer Ronke. U zit niet volgens mijn plattegrond en ik moest even zoeken.

De **heer Ronke**: Voorzitter, dank voor het woord. Wij willen in de regio Den Haag en Wassenaar meer woningen, vandaar dat dit in vele opzichten een belangrijk project is voor Wassenaar en voor Den Haag. Wat is er allemaal belangrijk? In willekeurig volgorde. We hebben belangen van omwonenden en van de ANWB en Wassenaar zou ook graag willen dat de ANWB op deze locatie behouden blijft en natuurlijk willen we ook sociale woningbouw. Wij vinden dat de aanpassingen die in de startnotitie zijn gedaan een juiste weergave zijn van wat er in de commissie Fysieke leefomgeving is besproken. We zijn vooral blij dat de hoogte op maximaal 47 meter is vastgesteld, geen 10% extra ruimte en ook geen opbouwen e.d. We zijn dan ook van mening dat dit een goed plan voor deze locatie is, maar als we goed luisteren naar de buurtbewoners horen we toch een aantal bezwaren of zorgen, hoe u het noemen wilt, en die hebben vooral te maken met de verkeersdruk, de parkeerdruk en de hoogte van de nieuwbouw. Wij zijn van mening dat de ANWB er in het participatietraject met de bewoners en de omwonenden moet uitkomen. Er zijn nog drie rondes van inspraak samen met de burgers en wij hopen dat de ANWB alle bezwaren kan wegnemen. Dan hebben we het over de parkeerdruk, de verkeerssituatie, maar dat ligt meer aan de gemeente Den Haag, en de hoogte van de nieuwbouw. Toch stellen we voor om de deur toch nog op een kier te laten voor de inwoners, mochten er onoverkomelijke bezwaren tegen de hoogte zijn, om een aantal sociale woningen minder te bouwen, waardoor de hoogte van het gebouw lager kan worden, maar deze combinatie willen we alleen toestaan als de wethouder wil toezeggen dat de woningen die daar dan minder worden gebouwd op een andere locatie in Wassenaar extra terugkomen. De VVD houdt toch vast aan de norm van 25% sociale woningbouw voor alle woningen die in Wassenaar worden gebouwd. Verder spreken we de wens uit dat er naast de sociale woningbouw ook een evenredig deel, ook 25%, aan woningen voor de middenkoop en de middenhuur komt want ook daar is heel veel behoefte aan in Wassenaar.

De **voorzitter**: Mijnheer Ronke, u begrijpt dat de heer Van Noort wil interrumperen.

De heer **Ronke**: Ik begrijp het, maar ik dacht: zolang ik niets hoor, praat ik door.

De **voorzitter**: Daarom geef ik de heer Van Noort nu het woord.

De heer **Van Noort**: Daar hebt u gelijk in hoor, ik wachtte keurig op de voorzitter. U zegt 'wat minder sociale woningbouw daar', maar hebt u dat plan wel goed bestudeerd? De sociale woningbouw is geprogrammeerd in een bestaand gebouw, dat gebouw dat naast de marechausseekazerne staat, daar gaan ze een bestaand gebouw ombouwen tot sociale woningen. Ik weet niet hoe u daar een laagje wilt afhalen, maar dat is helemaal niet aan de orde. U denkt maar dat die sociale woningbouw in die 47-metertoren komt, maar dat is niet zo.

De **voorzitter**: Mijnheer Ronke.

De heer **Ronke**: Ik had zeker niet de indruk dat het penthouse op 47 meter hoogte de sociale woningbouw zou worden, maar wellicht dat het schuiven van woningen in de bestaande kantoren op een andere manier kan worden ingevuld, zodat er toch ruimte is voor andere huurwoningen en andere koopwoningen, zodat toch met de hoogte kan worden geschoven. Wij hebben de hoop dat de ANWB er in de inspraakronde met de bewoners toch uitkomt. Voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**: Alstublieft. Zijn er andere fracties die het woord wensen te voeren? D66, mijnheer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Voorzitter, dank u voor het woord. Ik heb goed geluisterd naar de insprekers in de commissieavond van twee weken geleden. Mijn fractie heeft goed nota genomen van de bezwaren die daar zijn geuit, ik kom daar straks op terug. Ik vind het belangrijk dat de ANWB als vertrouwenwekkende organisatie met een maatschappelijk belang haar wegingen op goede gronden doet. Zoals de inspreker net al zei, is de weging tussen het collectieve belang en het eigenbelang goed gedaan. Het behoud van de ANWB voor de regio als werkgever daar ter plaatse en tegelijkertijd de gelegenheid bieden tot het bouwen van woningen waar zo'n schreeuwende behoefte aan is, en dat is niet alleen middeldure huur en koop, maar ook sociale woningbouw, stemt ons tot tevredenheid. Die combinatie is de combinatie die ons steunt in het steunen van deze startnotitie. De startnotitie is op drie punten aangepast en mijn fractie kan zich daar zeer wel in vinden, het uitgewerkte stedenbouwkundige plan, het woord 'uitgewerkt' staat er niet voor niets in, het vervallen van de 10%-regel die van tafel is en de 25%-regel wat betreft de sociale woningbouw. Ik ben het zeer eens met de heer Van Noort, als je het plan goed bestudeerd, dan is de bouw naast de kazerne de locatie waar dat komt en als dat gebouw daaraan wordt besteed, is op die manier die 25% te halen en dat stemt ons ook tot tevredenheid. Ten aanzien van de verkeersdruk ben ik het eens met de VVD, daar moet buitengewoon goed naar gekeken worden. In de laatste paragraaf van de startnotitie staat dat beide gemeenten dat ambtelijk en bestuurlijk in nauw overleg gaan doen en ik vraag de wethouder en het college om dat hard te maken. Daar draait het om en het draait om nog iets voor mijn partij en dat is de burgerparticipatie. In de laatste paragraaf van de startnotitie wordt de ANWB terecht in het moderne denken aangewezen als de kartrekker van de burgerparticipatie. Er staan nog drie bijeenkomsten op de lat, zoals de heer Ronke terecht zegt, maar ook hier wil ik graag van het college horen dat het zijn rol op de achtergrond als adviseur verzilvert en met name met de collega's uit Den Haag. Het is daar namelijk een erg bijzondere situatie, de weg is van hen en de grond waarop de bebouwing plaatsvindt, is onze jurisdictie. Dus we moeten nauwkeurig met Den Haag in contact zijn en niet driemaal als de ANWB een inloopavond organiseert, maar vaker en structureel. Op dat punt wil ik graag een toezegging van de wethouder. Dan ben ik vandaag nog verrast met een mail van de tuindersvereniging. Ik ben ter plaatse gaan kijken, anders weet je niet waarover je praat en ik geloof zeer de steller van de mail dat de locatie, de bezonning, achteruitgaat. Ik zou hierover nog een vraag aan het college willen stellen. Hebt u op enigerlei wijze overleg gehad met de ANWB dan wel met de gemeente Den Haag over hoe aan dat bezwaar tegemoet zou kunnen worden gekomen? Ik weet dat het een hele moeilijke hoek is daar ter plaatse, maar ik zou daar toch graag wat meer over horen. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dank. Dan geef ik het woord aan de heer Boon van Lokaal Wassenaar!.

De heer **Boon**: Ja voorzitter, de uitgebreide discussie hebben we eigenlijk al gehad in de commissie. Het ging over een aantal essentiële punten, namelijk de hoogte, het sociale deel en de verkeerstechnische aspecten en daarnaast communicatie. Wat dat betreft, vind ik het wel opmerkelijk dat de inspreker van de ANWB net zei: het zijn communicerende vaten, dus als er wat gesleuteld moet worden, heeft dat effecten. Zo lees ik dat maar even, maar we hebben ook een uitgebreid participatieplan en daar houd ik me maar even aan vast. Als er participatie is, wordt er dus ook iets gedaan met die participatie, dat dit geen wassen neus is. Dat betekent dat, als er een goede inbreng is waarmee een plan kan worden verbeterd, nog beter kan worden, dit moet worden benut en niet op voorhand moet worden genegeerd omdat er al een plan ligt. We beschouwen dit als een startnotitie en dat betekent dat het plan wordt uitgewerkt. Dat betekent niet dat wat er nu ligt het plan is, maar dat het een basis is voor een goede uitwerking. Wat ons betreft, betekent dat ook dat je kanttekeningen en vraagtekens kunt plaatsen bij de onderbouwing van de bouwhoogte zoals die nu is gegeven, dat kwam in de commissie ook uitvoerig aan de orde. Ik denk dat het zeker de moeite is om dat verder uit te diepen in het vervolgtraject, zodat wij, maar ook vooral de omwonenden, kunnen inzien wat uiteindelijk het effect op de omgeving zal zijn. We hebben in de commissie ook gevraagd om de cultuurhistorische waarde van Clingendael naast de nieuwe ontwikkeling te leggen: hoe verhoudt zich dat en wat betekent dit precies? Het vraagt wat ons

betreft een extra verdieping, niet in hoogte maar op inhoud en wat ons betreft zou ook kunnen worden gezocht naar een vermindering van de hoogte door andere volumes en een andere opstelling. Dan ga ik een gevaarlijk terrein op, zeker als ik de inspreker net heb gehoord over communicerende vaten, maar ik denk dat een optimaal plan ook vraagt om een optimale uitwerking en zoeken naar waar de grenzen liggen en niet uit te gaan van wat er nu ligt, maar vooral de kwaliteit die in het gebied en de omgeving ligt te benutten. Ik ken de discussie over de marechausseekazerne zeer goed. Daar zijn we in hoogte teruggegaan tot de hoogte die er nu is en dat had een reden. Ook de rijksoverheid is toen overstag gegaan en heeft uiteindelijk concessies gedaan in de hoogte. Dus ik denk dat ook hier goed moet worden gekeken naar de inpassing, maar ook naar de verkeersafwikkeling, naar alle aspecten die erbij horen, in overleg met omgeving.

De **voorzitter**: Dank. Ik kijk naar de andere fracties. De heer Paulides.

De heer **Paulides**: Dank voorzitter, de fractie van DLW is wat minder positief dan de voorgaande sprekers. De gemeente Wassenaar toont eigenlijk aan geen betrouwbare overheid te zijn. Je mag verwachten dat gemaakte afspraken worden nagekomen en niet dat er een verhaal komt over voortschrijdend inzicht of dat tijden zijn veranderd. De startnotitie staat, het stedenbouwkundig kader dat eronder ligt, ligt vast. 30% sociale woningbouw wordt losgelaten, de hoogte gaat naar maar liefst 47 meter, de coalitie vindt het prima. Indien de raad zegt 'maak het gebouw maar wat lager', dan zegt de wethouder 'dan komen er minder dan 25% sociale woningen en dat wil de raad niet', maar waarom zou je gewoon niet wat minder woningen bouwen als je lager bouwt? Het zal u niet verbazen dat DLW vindt dat dit een omgekeerde benadering is, de raad krijgt nu een hapklare brok voorgelegd waarin alles is dichtgetimmerd. Wassenaar gaat op tilt als men bij het zwembad, de Bellesteijnschool of de Jonkerlaan iets hoger wil bouwen en ook de groene buffer bij Valkenburg moet koste wat het kost groen blijven. Wassenaar lijkt nu last te hebben van een soort nimby-syndroom, maar dan omgekeerd: doe het maar in mijn backyard, in het Benoordenhout. Er zijn indertijd inderdaad afspraken gemaakt dat, indien de kantoren van de ANWB niet meer gebruikt zouden worden, het gebied zou worden teruggegeven aan de natuur en de cultuurhistorische waarde rond landgoed Clingendael zou worden hersteld. Wij vinden dat Wassenaar zich in principe aan de afspraken moet houden, tenzij het vigerende bestemmingsplan grotendeels wordt aangehouden. Dan is het voor onze fractie te overwegen om in te stemmen met de wijziging van kantoor naar wonen, maar niet op deze manier. In het zeer kwetsbare gebied rond Clingendael wordt geen beeldkwaliteitsplan opgesteld en ook is niet aan de raad gevraagd of die wel wil meewerken aan een bestemmingsplanwijziging. De raad heeft ook niet de kaders kunnen meegeven in het geval die zou willen meewerken aan een bestemmingsplanwijziging. De ANWB komt met een bouwplan naar de wethouder omdat er kantoren leegstaan. Het andere kantoor moet worden opgeknapt. Hiervan gaat wel een bepaalde precedentwerking uit. Hierna wellicht de renbaan Duindigt en er zijn nog wel andere plekken te noemen. Mag nu iedere Wassenaar die zijn huis wil opknappen en daarvoor geen geld opzij heeft gelegd een woonhuis van de bijgebouwen in de tuin maken? Zonder de raad te raadplegen, is het college in het geval van de ANWB bereid mee te werken aan een bestemmingsplanwijziging. Vervolgens beslist een ingehuurd kracht samen met de ANWB hoe Wassenaar moet worden volgebouwd, dezelfde externe kracht die met een addendum komt om de bestaande bestemmingsplannen onderuit te halen, zodat de projectontwikkelaars hun gang kunnen gaan. Wellicht geen groen voor poen, maar in dit geval zeker geen poen voor groen. Het is blijkbaar de visie van dit college en dat belooft nog wat voor de groene buffer nabij Valkenburg. De gemeente gaf BGSV, het bureau voor stedenbouw en landschap, de opdracht om de uitgangspunten en de randvoorwaarden voor de herontwikkeling op te stellen. Niet de ANWB komt met een plan, maar heeft een idee en vervolgens gaat de gemeente dat herontwikkelingsplan opstellen en ook nog eens betalen.

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Ronke.

De heer **Ronke**: Voorzitter, dank. Ik hoor tweemaal een link tussen de groene zone van Valkenburg en het volbouwen van de ANWB-locatie, maar die link ontgaat mij toch echt in het geheel. 'Geen groen voor poen' klinkt heel mooi en dat is ook zo, maar de locatie Valkenburg is geen woonwijk, daar staan geen woningen en die komen er ook niet. Dank u.

De **voorzitter**: Mijnheer Paulides.

De heer **Paulides**: U hebt misschien niet helemaal goed geluisterd. Er is een afspraak gemaakt dat, als de ANWB de kantoren niet meer zou gebruiken, het kwetsbare gebied van Clingendael weer in ere hersteld zou worden en dat bedoel ik. De VVD is altijd van 'groen voor poen' geweest en nu zeg ik: geen poen voor groen. Die afspraak nakomen, de overheid moet betrouwbaar zijn en

moet doen wat het heeft toegezegd. Ik zie daar toch een bepaalde link. We willen niet dat er in het groen gebouwd wordt, maar groen terugbrengen, wat we hebben afgesproken, doen we niet.

De **voorzitter**: Mijnheer Ronke.

De heer **Ronke**: We hebben in de commissie gesproken over de zogenaamde afspraak, er is gevraagd of die boven water kwam omdat we hem graag op papier zouden zien. Ik vraag nu aan de heer Paulides om de afspraak te laten zien.

De **voorzitter**: Mijnheer Paulides.

De heer **Paulides**: Die heb ik nu niet bij de hand, maar die afspraak gaat u krijgen.

De heer **Ronke**: Dat komt heel goed uit omdat twee weken geleden al is gevraagd waar de afspraak is. Die is er niet.

De heer **Paulides**: Ik ben niet degene die dat moet aantonen. Als de gemeente een afspraak maakt, moet de gemeente zich daaraan houden, dat is heel simpel. Als je nu in deze notitie het bouwplan zo vastlegt, het bouwvolume, zelfs inclusief de materiaalkeuze, daar gaat de raad niet over. Zelfs de materiaalkeuze is vastgelegd, de kaders zijn gewoon herschreven naar de wens van de initiatiefnemer. We hebben onlangs die raadsvergadering over de strandexploitanten gehad en wat ik erg vreemd vind, is dat daar werd gezegd...

De heer **Ronke**: Voorzitter, we gaan nu naar het strand, mag ik toch eerst even de interruptie doen?

De **voorzitter**: Mijnheer Ronke, even terug.

De heer **Paulides**: Ik wil wel gaan zitten hoor. Je bent net aan de beurt geweest, laat mij nou even uitpraten.

De **voorzitter**: Mijnheer Ronke heeft een interruptie.

De heer **Ronke**: De laatste keer. Wethouder Wassenaar heeft nadrukkelijk gezegd dat hij heeft onderzocht of de afspraken zijn gemaakt. Hij heeft ze niet kunnen vinden. Als iemand dan zegt 'Er zijn afspraken', dan moet je ze ook laten zien.

De **voorzitter**: Mijnheer Paulides.

De heer **Paulides**: Aan het collectief geheugen, ook in deze raad, maar ook bij de wethouders, mist nog wel wat. Ik kom even terug op de strandexploitanten. Tegen hen werd gezegd: Als jullie een plan hebben, ga dat maar uitwerken en kijk maar of dat haalbaar is en hier loopt de gemeente de benen uit het lijf en ik vraag me dan ook af wat het plan al aan uren en externen heeft gekost, of gaat de ANWB dit betalen? Er werd vanavond gezegd dat de ANWB er 2,5 jaar aan heeft gewerkt en dan begrijp ik niet dat wij als raad pas zo laat worden geïnformeerd. Dan wat tegenstrijdigheden in het plan, wat eigenlijk nog een verduidelijking van de wethouder behoeft. Op pagina 15 staat dat de locatie goed bereikbaar is met het openbaar vervoer, maar op pagina 15 staat dat het openbaar vervoer met een lage frequentie weinig invloed heeft op de verkeersstromen. Wat is het nu, wat is de invloed op de verkeersstromen en wat is de invloed op de parkeernorm? Dan begin ik onwillekeurig weer te denken aan het rapport van Mobycon rond het museum Voorlinde. Daar werd ook gezegd dat het allemaal niet van invloed was en daar blijken toch problemen te zijn. Tot acht bouwlagen, wat betekent 'tot' in dit geval, dat alles acht bouwlagen wordt? Het is nog niet ingevuld, maar ik denk dat heel veel al wordt vastgelegd. 'In de buurt rondom', staat ergens op pagina 24, maar dat gaat niet over de hoogte van de gebouwen zelf. Zo kun je altijd wel iets verzinnen. In New York zijn de gebouwen nog hoger en waarom vergelijken we het daar dan niet mee? Dan de materiaalkeuze, daar heb ik net iets over gezegd. We gaan als raad in die notitie ineens iets zeggen over de materiaalkeuze en ik vind dat wij als raad daar eigenlijk helemaal niets over hebben te zeggen. Het typeert dat alles heel erg is vastgelegd en daar maken wij bezwaar tegen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dan het CDA, de heer Beerepoot.

De heer **Beerepoot**: Dank u voorzitter. Ik denk dat er vanavond al heel veel is gezegd over dit onderwerp en ook in de commissie Fysieke leefomgeving is al het nodige gezegd. Ik denk dat deze

regio voor een enorme bouwopgave staat en iedereen moet daarin zijn aandeel nemen, zo ook Wassenaar en ook de gemeente Den Haag. Het CDA is voor herontwikkeling van het terrein, maar er moet wel rekening worden gehouden met de belangen van de bewoners. We willen ook graag dat de ANWB blijft op de huidige locatie en de bebouwing zou het liefst iets lager ontwikkeld kunnen worden, maar wel op een manier dat het goed uitpakt voor de ANWB, de bewoners en voor de geplande 25% sociale woningbouw. Dat is een punt dat het CDA aan het hart gaat. Verder willen we natuurlijk ook zien dat in de komende participatierondes rekening wordt gehouden met de verwachte verkeersdrukte, parkeerproblematiek en wellicht is het mogelijk lokaal maatwerk te verzorgen voor Benoordenhoutse omwonenden. Ik wil graag zien dat de samenwerking tussen de gemeenten Den Haag en Wassenaar in dit proces goed wordt geborgd. Dank u.

De **voorzitter**: Mijnheer Beerepoot, ik heb het idee dat de heer Hendrickx u wil interromperen. Als u heel snel weg bent, kan het niet meer, maar het lijkt me netter om even te blijven staan. Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja, ik had de vraag bij de heer Ronke al willen stellen, maar bij u kom ik er nog harder tegenaan. Het is een beetje van dit en een beetje van dat, het mag ietsje lager zijn, het mag een beetje zus zijn, het mag een beetje zo zijn. Er staat nu 30 meter en dat wordt 47 meter. Stelt u zich voor dat het tussen de 30 en 47 meter hoog gaat worden omdat de omgeving dat wil of zijn het allerlei bewoordingen die u gebruikt om het allemaal vrolijk en lief en aardig te laten klinken? Ik heb weinig concreets gehoord.

De **voorzitter**: Mijnheer Beerepoot.

De heer **Beerepoot**: Ja, het is inderdaad zo dat deze startnotitie de kaders biedt waarbinnen het plan verder ontwikkeld moet worden. Ik vind het niet nodig om in deze fase al aan details te komen die ik nog niet kan invullen zonder meer informatie.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, ik zou 47 meter hoogte geen detail willen noemen. Als dat nu wordt gezegd en genoemd, staat dat voor de eeuwigheid vast wanneer daar geen 'nee' tegen wordt gezegd. Nogmaals, ik hoor u niets concreets zeggen en op het moment dat u dat wilt wegschuiven in 'ja, dat moet nog nader worden uitgewerkt', kan het in uw ogen misschien ook 52 meter worden want u bent niet concreet.

De **voorzitter**: Mijnheer Beerepoot.

De heer **Beerepoot**: Dit zijn alleen maar speculaties van uw kant. U neemt aan dat, als er in het document 47 meter staat, het ook 47 meter wordt. Dat is niet gezegd en ik wil deze discussie nu ook niet verder voeren.

De **voorzitter**: Laatste keer mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, als het CDA daar niet over in debat wil gaan, zijn we snel uitgepraat. U hebt uitspraken gedaan en u zegt over de 47 meter dat het ook iets minder mag zijn, een typische CDA-uitspraak maar dat terzijde. Ik zou heel graag willen, en ik wil u daartoe uitdagen, dat u daar concreet in bent. Zegt u dat het maximaal 47 meter mag zijn of is het CDA daar wat vloeibaarder en flexibeler in en wat meer alle kanten uit? Dat kan betekenen dat het ergens tussen de 30 en de 47 meter wordt en als het zo uitkomt zelfs iets hoger. U bent niet concreet.

De heer **Beerepoot**: Ik laat me niet vastleggen op de 47 meter, maar ik wil wel inzetten op 25% sociale woningbouw. Daar staat het CDA voor en daar kan de heer Henri op rekenen.

De **voorzitter**: Ik begreep dat er nog een nabrander komt van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik moet heel even teruggaan naar de coalitiebesprekingen. Toen was Hart voor Wassenaar voor 30%, maar het was met name het CDA dat aan de 25% bleef hangen en in deze zaal zitten een paar getuigen daarvan.

De **voorzitter**: Mooi. Ik kijk wie nog meer, ik zag de heer Van Noort en dan krijgen we de heer Van Sloten, wellicht nog de heer Mulder en misschien straks de heer Hendrickx zelf. We beginnen met de heer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Dank u wel voorzitter, ik zal beginnen met stellen dat we als PvdA het gewijzigde voorstel zullen steunen omdat we het een goede mix voor huisvesting voor verschillende doelgroepen vinden. Iedereen spreekt terecht over sociale woningbouw. Ik ga het niet over de 30% sociale woningbouw hebben, we weten allemaal hoe ik daarin zit. Dat is jammer, maar we vergeten dat hier ook woningen voor middeninkomens worden gebouwd. Als je steeds lager en steeds minder wilt, zal het ook voor die groep minder worden. We weten allemaal dat in de hele regio huisvesting, sociale woningbouw en huisvesting voor middengroepen, heel hard nodig is en dat is al een reden om dat programma, dat project, maar te laten beginnen. Daar zit wel een 'maar' aan natuurlijk. Wij verwachten zeker van de ANWB dat het contact met de bewoners, met de buurt, optimaal zal moeten zijn omdat de zorgen van de buurt niet helemaal onterecht zijn. Het is best onduidelijk hoe dat parkeerprobleem zich gaat ontwikkelen, hoe het vervoer zich gaat ontwikkelen en hoe het terrein er in zijn geheel uit gaat zien. Ik denk dat dit best belangrijke zaken zijn, die nog eens tegen het licht moeten worden gehouden, maar wat ons **betreft** kunt u voor dit stuk van ons alvast een akkoord krijgen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dan de heer Van Sloten, GroenLinks.

De heer **Van Sloten**: Ja, dank voorzitter. We hebben het hier in de commissie ook uitgebreid over gehad en een aantal punten is hier teruggekomen. Ik ben blij dat de hoogte en het percentage sociale woningbouw iets minder vloeibaar is in het stuk zelf. Het is opvallend dat enkele partijen hier in de raad, die volgens mij een coalitieakkoord hebben getekend, er toch weer aan proberen te draaien en het is toch iets vloeibaarder dan ik dacht. Ik heb nog een aantal vragen aan de wethouder. We stellen nu vast dat het 47 meter wordt en dat is het eigenlijk. We kunnen heel idealistisch zijn en hopen dat het 30 meter wordt, maar als wij nu zeggen dat het 47 meter mag zijn, dan wordt het ook 47 meter. Dat hebben we in het verleden altijd bij projecten gezien, de grenzen worden bijna altijd opgezocht. Mijn vraag aan de wethouder is welke middelen we straks nog hebben. De kans is vrij groot dat er dan plaatjes komen, dat de wijk gaat protesteren en dat er dan toch weer mensen hier in de raad zeggen 'ja, maar dat was toch ook niet de bedoeling', terwijl we nu volgens mij allemaal met ons gezonde verstand vaststellen dat het 47 meter wordt. Welke middelen hebben we dan nog om ervoor te zorgen dat het lager wordt? Moeten we dan naar de Raad van State? Is of het lager wordt dan 47 meter na vanavond een keuze van de ANWB of is het de keuze van de gemeenteraad? Ik heb in de commissie ook een aantal vragen gesteld over communicatie, ik heb er ook een oproep aan de wethouder gedaan om een toezegging te doen één aanspreekpunt voor omwonenden en belanghebbenden in te stellen. Ik heb die toezegging toen niet gekregen en ik vraag me af of ik vandaag de toezegging kan krijgen dat er één aanspreekpunt komt, zodat mensen niet van het kastje naar de muur worden gestuurd: nee, dat is de gemeente Den Haag, u moet niet bij Wassenaar zijn en andersom. Het lijkt me dat we dat voor de buurt zouden moeten kunnen doen, zodat we die verkeers- en parkeerproblematiek, wat toch een gezamenlijk probleem is, gemakkelijker kunnen oplossen. Het gaat vanavond over de vraag of we de uitgangspunten in deze startnotitie kunnen steunen. Dat kan GroenLinks, het percentage sociale woningbouw is inderdaad van belang. Dit is een van de weinige plekken in de afgelopen jaren en de komende jaren waar we een beetje massa kunnen maken en dan is het goed dat we hier inderdaad wel kiezen voor een percentage sociale woningbouw. Het had van mij wat hoger mogen zijn, maar dat zij zo. Het gaat er vanavond ook over of we vertrouwen in het proces hebben en of wij het college het vertrouwen geven om het proces samen met de omwonenden en de ANWB af te handelen. Het vertrouwen in het proces is afhankelijk van de beantwoording van de wethouder, hoe zij daarin staat en of zij dat vertrouwen vanavond kan geven.

De **voorzitter**: Dank. Dan de heer Mulder van de Fractie Mulder.

De heer **Mulder**: Dank u wel voorzitter. Ik zie dat de ICT-afdeling nog steeds de naam niet helemaal juist heeft, maar goed. Wij besluiten vanavond over een startnotitie voor de herontwikkeling van het ANWB-terrein, een prachtige locatie in een prachtig park in Wassenaar. Voor velen voelt deze locatie echter meer als Den Haag. Daarom is het zo belangrijk om als goede buur goed contact houden met zowel de gemeente Den Haag als met de bewoners, er zijn vanavond al zoveel dingen benoemd waar veel aandacht voor moet zijn. Een stedenbouwkundig rapport is de grondslag van deze startnotitie en de kaders zijn daarbij heel duidelijk. Eén accent van 47 meter hoog zonder 10% afwijkingsbevoegdheid. Een pand van 47 meter hoog is moeilijk voor te stellen in Wassenaar. Echter de bebouwing van de huidige locatie is ook erg hoog. Er is daarnaast ook een heel groot perceel beschikbaar. Wat wij belangrijk vinden, is dat 25% sociale woningbouw het uitgangspunt is in deze startnotitie en wij juichen de participatie van de Wassenarse bouwstichting daarin ook toe. Wij zijn heel benieuwd naar de plannen van de ANWB en kunnen ons heel goed vinden in de startnotitie zoals die nu voorligt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Als laatste de heer Hendrickx van Hart voor Wassenaar.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, dank u wel. Als je als laatste spreekt, is er al heel veel gezegd en ik sluit me aan bij de sprekers die het hebben gehad over de sociale woningbouw en het verkeer. Er is één punt waarom wij tegen deze startnotitie zullen stemmen en dat is de hoogte, het enige twistpunt dat overblijft. Daar hebben we ook best over gesproken en over nagedacht. Als je uitgaat van de hoogte van 30 meter nu, dan zie je dat ieder project naar hoger neigt, als je niet de breedte in kunt, ga je de hoogte in en als je, zoals ik, niet meer de hoogte in kunt, ga je de breedte in, maar laten we in dit geval vooral de hoogte benutten. Het staat eenieder vrij om zijn bezit te ontwikkelen en het is aan ons om aan te geven wat wel en niet kan. Je moet redenen hebben om aan te geven waarom iets wel of niet kan. Ten eerste is 47 meter 17 meter hoger dan de huidige bebouwing. Ten tweede staat in de wijde omgeving niets wat die hoogte heeft. Ten derde staat het aan Clingendael en ten vierde staat het aan de groene gracht en toch vinden we dat daar meer dan 50% verhoging van de bouw mag plaatsvinden. Er zijn twee dingen die ons daarbij storen. Ten eerste precedentwerking, dat is vaker genoemd. In de vorige raadsperiode hebben we discussies gehad over de Kerkstraat e.d. en toen hebben we gepleit voor een algemeen hoogtebeleid, zodat men wist waar men aan toe was wanneer het over de hoogte ging, wat natuurlijk een natuurlijke neiging was en ten tweede plaats praat je in dit geval over horizonvervuiling. Wij vinden dat dit te ver gaat. Op pagina 24 en 25 van het rapport staat: "Op de locatie past een bebouwingsaccent met een hoogte van 47 meter". Ik vind het überhaupt heel fraai wanneer er wordt gesproken over een bebouwingsaccent met een relevante hoogte van 47 meter mits er aansluiting is met de omgeving, mits zichtrelaties worden behouden en versterkt en mits er respect is voor de monumentale bebouwing. Is er aansluiting bij de omgeving? Het rapport zegt zelf dat lage woonwijken in de omgeving liggen, zichtrelaties worden behouden en men stelt op pagina 28 voor om bomen te kappen, zodat de rotonde zichtbaar wordt vanuit Clingendael en met respect voor monumentale bebouwing wil men veel hoger bouwen dan de bestaande kantoorgebouwen die 30 meter hoog zijn. Dus aan de drie voorwaarden wordt niet voldaan en men kan deze studie niet gebruiken om een maximale hoogte van 47 meter toelaatbaar te achten. Voor ons gaat het punt om die 47 meter, naar onze mening is dat te hoog, te afwijkend van de huidige situatie en past het niet in de omgeving. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Dan hebben we alle fracties gehoord en ga ik naar de vervangend wethouder voor dit dossier, mevrouw Klaver-Bouman. U hebt het woord.

Wethouder **Klaver-Bouman**: Dank u wel voorzitter. Ik heb zelfs het kaartje van wethouder Wassenaar overgenomen, behalve het dossier ook het kaartje. Voorzitter, ik bedank de raad voor de vele input die is gegeven, ik bedank de raad ook voor de discussies die hebben plaatsgevonden in de commissie en ik zou daar eigenlijk graag stuk voor stuk op willen ingaan. Voor u ligt de startnotitie, de startnotitie waaraan verschillende partijen 2,5 jaar hebben gewerkt, en intensief met elkaar hebben gewerkt, maar waar verschillende belangen tegen elkaar moesten worden afgewogen. De financiële belangen, de economische belangen van een werkgever in de buurt, de buurtbelangen, maar ook de Wassenaarse belangen voor de woningbouwopgave. In deze samenspraak en met stedenbouwkundige onderbouwing en steun van de gemeente Wassenaar is dit tot stand gekomen. U hebt ook gehoord van de spreker van de ANWB en hun aanwezigheid ook in de commissie vorige keer, dat zij de zorgen die u hebt benoemd tot zich hebben genomen en ik denk dat u ervan uit mag gaan dat die ook worden meegenomen in het volgende proces. Wij zullen ook continu in contact blijven, zodat daar aandacht aan wordt besteed. Er is een aantal vragen gesteld met betrekking tot de sociale woningbouw. Er is een aantal aanpassingen in de notitie gekomen als gevolg van de discussie in de commissie. De VVD vraagt of er nog ruimte is om een aantal sociale woningen elders in Wassenaar te realiseren. Dat is mogelijk, de coalitie heeft wel duidelijk met elkaar afgesproken dat we een woningbouwopgave hebben van 25% in het totaal voor Wassenaar en daar zullen wij ons ook aan houden. Dan met betrekking tot de communicatie en de participatie. In de afgelopen 2,5 jaar heeft de gemeente Wassenaar intensief samengewerkt met Den Haag en de ANWB om zoveel mogelijk betrokken te zijn, samen te werken en te weten wat er gaande is. Dat proces zullen we voortzetten en in de startnotitie staat ook een erg duidelijke opgave voor de gemeente Den Haag en de gemeente Wassenaar om dat proces voort te zetten en daar nauw bij betrokken te zijn. Bij dezen kan ik u toezeggen dat wij bij een dergelijk groot project niet aan de zijlijn zullen blijven staan en dat het voor ons allen noodzakelijk is om hier nauw de vinger aan de pols te houden omdat er zoveel belangen bij zijn betrokken.

De **voorzitter**: Misschien goed om even een interruptie van de heer Van Sloten te horen.

De heer **Van Sloten**: Ja dank u voorzitter. De wethouder heeft het over voortzetten. Er is één bijeenkomst geweest en die was weinig succesvol. Ik denk dat we allemaal zijn overstelpt met mailtjes van omwonenden en we hebben de reacties allemaal gezien, dat was vanuit het oogpunt van de omwonenden geen succesvolle bijeenkomst. Dat moeten we juist niet voortzetten, er moet echt iets anders gebeuren. Er zijn diverse vragen gesteld en ik wil wat concrete dingen van de wethouder horen; wat ze gaat doen om dat proces te verbeteren. Het blijkt dat de buurt tegen is en als wij het proces voortzetten zoals het nu gaat, denk ik niet dat we daar ontzettend succesvol uitkomen. Wat gaat het college concreet doen om dat proces samen met de omwonenden en ANWB toch op een andere manier beter vorm te geven?

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Klaver-Bouman**: Voorzitter, het is in het belang van allen, maar zeker ook van de ANWB zelf om uiteindelijk met een plan te komen waarin zoveel mogelijk mensen zich kunnen vinden. De gesprekken met de buurtvereniging hebben niet alleen maar plaatsgevonden in de bijeenkomst, maar die hebben ook apart plaatsgevonden. Het is belangrijk dat die gesprekken worden geïntensiveerd en wij zullen nauw betrokken zijn. Het participatieplan ligt al klaar en de gemeente Wassenaar en de portefeuillehouder zullen hier nauw bij betrokken raken. Ik wil eigenlijk direct ingaan op uw vraag over één aanspreekpunt. Dat is de gemeente Wassenaar. Het is belangrijk dat er ook eenduidig één persoon aanspreekpunt is en dat mensen daar ook goed terecht kunnen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Even aanvullend daarop. Ik ben blij dat dit de gemeente Wassenaar is. In de reactienota staat heel vaak: dat is een probleem van de gemeente Den Haag. Dat wordt dus niet meer de reactie naar de omwonenden.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Klaver-Bouman**: Ik zal heel eerlijk zijn, dat is de informatie die ik tot mij heb gekregen, dat de gemeente Wassenaar dat aanspreekpunt zal zijn en ik denk dat, als ik dat hier toezeg op basis van de informatie die ik heb gekregen, we dat zo gaan doen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Even heel concreet. In de reactienota ging het heel vaak over de verkeersproblematiek en de parkeerproblematiek. Als een omwonende nu een klacht heeft over de parkeerproblematiek op Haags grondgebied, dan belt die de gemeente Wassenaar.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Klaver-Bouman**: Sorry, dan heb ik het niet helemaal begrepen. Ik dacht dat u het had over het aanspreekpunt in aanleg naar het ontwikkelen van het definitieve plan. U hebt het nu over de langere termijn neem ik aan.

De **voorzitter**: Ik denk dat u eerst moet proberen uw zin af te maken.

Wethouder **Klaver-Bouman**: Ik hoor graag van de heer Van Sloten of hij het heeft over het aanspreekpunt in de aanleg naar het definitieve plan of over het aanspreekpunt als er op de lange termijn al is gebouwd en er vragen zijn over verkeersproblematiek.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Ik heb het heel concreet over... Er zijn heel veel reacties binnengekomen en in de reactienota staat een aantal malen dat, als er bezwaar wordt gemaakt op het gebied van parkeerdruk, verkeersoverlast of verkeersafwikkeling, dat een Haags probleem is en mensen daarvoor bij de gemeente Den Haag moeten zijn. Mijn vraag is dus: als mensen daar bezwaar tegen hebben of er vragen over hebben, dan bellen ze de gemeente Wassenaar en dan krijgen ze hier antwoord en dan krijgen ze niet het antwoord 'dat is niet ons probleem, dat is Haags grondgebied'. Het gaat erom of in de tussenliggende tijd de gemeente Wassenaar het aanspreekpunt is en omwonenden niet worden weggestuurd met 'Daarvoor moet u bij de gemeente Den Haag zijn'.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Klaver-Bouman**: Voor zover ik het begrijp, neemt de gemeente Wassenaar daar de verantwoordelijkheid voor.

De **voorzitter**: Mag ik u vragen om hierover binnenkort met een kort memo naar de raad te komen om daar iets meer helderheid over te scheppen. Dan is het voor iedereen volstrekt helder hoe het zit. Wethouder, gaat u verder.

Wethouder **Klaver-Bouman**: Dan zijn er nog vragen gesteld over de onderbouwing van het uiteindelijke plan en de onderbouwing die nu in de startnotitie is gegeven. Het is een startnotitie en het uiteindelijke plan dat tot u komt, zal heel uitgebreid onderbouwd moeten worden. Dat is gewoon een vereiste dat er ligt. Dan kom ik terug op de vraag van de heer Van Sloten 'Hebben wij dan nog middelen om daar iets aan te doen als er een plan wordt ingediend met 47 meter? U hebt in de startnotitie aangegeven maximaal 47 meter'. Dan is het altijd nog aan de raad om daar iets van te vinden en u moet het wel goed onderbouwen als u daar anders over oordeelt, maar u hebt hierna nog een moment om daar wat van te vinden, u krijgt de uiteindelijke bestemmingsplanaanvraag nog tot u.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Ja, dat weet ik, maar dan moeten we het onderbouwen.

Wethouder **Klaver-Bouman**: Correct.

De heer **Van Sloten**: Er zijn vele gevallen bij de Raad van State geweest, dat er een gemeentebestuurder of een door de gemeente ingehuurde advocaat staat, die zegt: de gemeenteraad zegt dat ze het niet wil, maar er is geen onderbouwing. De gemeenteraad kan dat heel slecht onderbouwen. Als de ANWB komt met een plan van 47 meter en wij zeggen dat we dat plaatje toch niet mooi vinden, is dat geen onderbouwing. Dan gaan we gewoon naar bij de Raad van State en dan zitten we er gewoon aan vast. Even heel concreet voor mijn beeld en ook voor dat van de raad, dat we weten of, als we nu vaststellen dat het 47 meter is, het ook 47 meter is, of we moeten dat ontzettend goed onderbouwen en de raad kan dat zelf niet.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Klaver-Bouman**: Dat klopt en u kunt nu besluiten over de maximale 47 meter, dat ligt aan u voor. De 47 meter is tot stand gekomen door uitgebreid overleg en afweging van de belangen en er is uitgekomen dat het een mogelijkheid is dat het plan kan worden uitgevoerd. Als u anders wilt besluiten, had dat erin moeten staan. U besluit over maximaal 47 meter en anders hebt u hier nu de mogelijkheid om er iets anders van te maken.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ik zit met het volgende. Een meerderheid van de raad zou kunnen besluiten dat die 47 meter het uitgangspunt van de startnotitie is. Het lijkt me, met wat zojuist is gezegd en werd vermoed, dat dit dan in ieder geval geen overleg meer is met de omgeving want dat staat vast. Je ontkomt dus niet meer aan die hoogte, tenzij er een soort massale volksopstand ontstaat. Ik onderschrijf wat de heer Van Sloten net zei, als je vandaag '47 meter' zegt, dan is het 47 meter.

De **voorzitter**: Dat was volgens mij geen vraag maar een stelling. Dan ga ik naar de heer Boon, die wil ook graag een interruptie plaatsen.

De heer **Boon**: Ja, voorzitter, deels ter ondersteuning van de wethouder, maar deels ook niet, vooral ook ter verduidelijking. De onderbouwing die ik heb gevraagd in mijn eerste termijn had te maken met de onderbouwing die door de initiatiefnemer moet worden aangeleverd, die zodanig moet zijn dat wij kunnen beoordelen of wij die voldoende vinden. Op het moment dat wij die onvoldoende vinden, hoef ik niet te motiveren en te onderbouwen wat daaraan mankeert. Het is zo dat wij altijd kunnen zeggen dat er onvoldoende onderbouwing is en we kunnen ook aangeven op welke punten wij dat vinden. Dat is meer dan voldoende bij de Raad van State.

De **voorzitter**: Ook dat is een stelling. Het lijkt me niet goed dat we hier deskundigen in de raad laten discussiëren over wat wel of niet haalbaar is bij de Raad van State. Wethouder gaat u verder.

Wethouder **Klaver-Bouman**: Dank u wel voorzitter en dank u wel voor deze toelichting. Voor u ligt de startnotitie waarin u maximaal 47 meter hebt aangegeven en u hebt mevrouw Van Oeveren bij haar insprekbeurt horen zeggen dat zij ook heeft gehoord dat er zorgen zijn over de hoogte. Ik denk dat we nu het proces moeten laten beginnen met de kaders die u hebt aangegeven in deze startnotitie. Ik wil het hier graag bij laten.

De **voorzitter**: Dank. Dan kijk ik rond of er behoefte is aan een tweede termijn. Ja. Ik begin direct bij de heer Ronke.

De heer **Ronke**: Voorzitter, misschien mag ik om vijf minuten schorsing vragen.

De **voorzitter**: Dat lijkt me uitstekend. Wij gaan een aantal minuten schorsen om daarna de vergadering te hervatten. Ik stel voor dat we om 21.45 uur weer beginnen.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, we gaan proberen weer richting herstart van de vergadering te gaan. Dames en heren wij gaan de vergadering hervatten. Ik vind het wel pijnlijk dat ik door een oud-raadslid van Katwijk wordt uitgelachen omdat Wassenaar geen systeem heeft om raadsleden naar binnen te laten komen, maar dat komt door degene die deze techniek heeft ontworpen. In de meeste gemeenten heb je dan een knopje hier. Ik kijk even naar rechts, we hebben afgesproken dat we vijf minuten schorsen. Begrijp ik dat u een langere schorsing wenst? Ik begrijp dat de VVD-fractie overweegt een amendement in te dienen en enkele minuten vraagt om dat op te stellen. Ik stel voor dat we nog enkele minuten schorsen.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, ik ga kijken of wij de vergadering kunnen hervatten. Ik verzoek u vriendelijk allemaal uw zetel in te nemen. Misschien kan de heer Koetsier een poging doen om uw collega's binnen te halen. Dames en heren, ik heropen de vergadering en ik geef de heer Ronke het woord. U mag straks aan het einde van de vergadering iets zeggen. De heer Ronke heeft nu het woord. Ja, de heer Ronke heeft nu het woord. De heer Ronke heeft nu het woord. Mijnheer Hendrickx, ik ontnem u het woord. De heer Ronke heeft nu het woord en ik ben de voorzitter.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter ik vraag een punt van orde.

De **voorzitter**: Dat wordt niet toegestaan. De heer Ronke heeft nu het woord.

De heer **Hendrickx**: Een punt van orde is altijd aan de orde, altijd. Als u mij dat weigert, dan weigert u een fatsoenlijke gang van zaken.

De **voorzitter**: Ja en u gaat nu zitten en de heer Ronke heeft het woord.

De heer **Hendrickx**: Ik ga nu weg.

De heer **Ronke**: Voorzitter, dank. Alle partijen gehoord hebbende, heeft iedereen hoogtevrees, moeite met een hoogte van 47 meter. We begrijpen dat de hoogte nodig is als je wilt voldoen aan de 25%-norm voor de sociale woningbouw om het project financieel te laten slagen voor de ANWB. Wij vinden het belangrijk dat in heel Wassenaar die 25% wordt gebouwd. Naast die 25% sociale woningbouw, vinden we het ook belangrijk dat de middenhuur en de middenkoop ook goed worden bediend en daarvoor zouden we graag ook toch weer meer woningen, zeker ook ongeveer 25%, willen zien. Wat gaan wij nu besluiten? De wethouder heeft toegezegd: mochten er minder sociale woningen worden gebouwd, dan komen die elders in Wassenaar terug. We houden dus vast aan die 25% sociale woningbouw, maar we vragen de ANWB om een goede duidelijke onderbouwing waarom de hoogte van 47 meter absoluut noodzakelijk is om dit plan financieel te laten slagen. Mocht het anders kunnen, dan zouden we dat graag zien, mochten de bewoners ervan overtuigd zijn dat 47 meter toch een goed plan is, dan horen we dat ook graag. Wij willen dat de burgerparticipatie goed wordt ingezet door de ANWB. We willen graag dat alle inwoners ervan overtuigd zijn dat dit een goed plan is. Dan kunnen we hiermee akkoord gaan. We hebben allemaal moeite met 47 meter, de VVD zegt als enige partij: wij snappen dat als je aan een knop draait, je ook aan andere knoppen moet draaien. De andere partijen hebben gezegd: we hebben moeite met 47 meter, maar draai je niet aan knoppen, daar hebben wij moeite mee. Wij zijn heel eerlijk, wij

zijn duidelijk, als er hoogte moet komen, dan wordt het 25% sociale woningbouw. Mochten de bewoners een lagere hoogte willen, dan zou je aan die knoppen moeten draaien.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx wil een interruptie plaatsen.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter. Mijn vraag aan de heer Ronke is de volgende. Gaat hij een gebouw ontwikkelen namens de ANWB, vraagt hij om een lagere hoogte aan de ANWB of zegt hij 'Wij als raad stellen uiteindelijk vast hoe hoog dat gebouw gaat worden en dat wordt niet hoger dan 30 meter'?

De **voorzitter**: Mijnheer Ronke.

De heer **Ronke**: Voorzitter, dat laatste, dat het niet hoger wordt dan 30 meter, hoort u ons zeker niet zeggen, maar wij willen wel echt een hele goede onderbouwing van de ANWB waarom het 47 meter moet worden.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Even een kort puntje. Als ik de heer Ronke goed begrijp, betekent dit dat er geen amendement komt, dan wordt er niets aan de stukken aangepast, het blijft gewoon zo, de eis van een goede onderbouwing stond er al in en die blijft erin. Dus de schorsing van net heeft eigenlijk weinig opgeleverd.

De **voorzitter**: De heer Ronke.

De heer **Ronke**: De schorsing heeft voor de coalitie duidelijk gemaakt hoe wij er gezamenlijk voor staan.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Mijnheer Van Sloten.

de heer **Van Sloten**: Ik vind het vrij ongebruikelijk dat we dat tijdens de vergadering doen, dat ten eerste. Volgens mij hebben we twee weken geleden een commissievergadering gehad en toen waren de stukken bijna hetzelfde. Ik vraag de VVD en de andere partijen dat in het vervolg voorafgaand doen. Even heel concreet mijn vraag. Wat is nu precies het standpunt van de VVD? Is het standpunt van de VVD '47 meter mag' of is het standpunt van de VVD 'Nee, het mag en we gaan ook nog draaien aan de sociale woningbouw'?

De **voorzitter**: Mijnheer Ronke.

De heer **Ronke**: Hier worden combinaties gemaakt die ik zelf nog niet had verzonnen. De VVD zegt: als het strikt noodzakelijk is dan mag 47 meter, mits is voldaan aan de participatie van de inwoners. Inwoner hebben hier inspraak in en daar moet goed naar worden geluisterd. Als blijkt dat een hele grote meerderheid van de inwoners tegen deze hoogte is, zal de VVD grote moeite hebben met de hoogte.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Sloten, laatste interruptie.

De heer **Van Sloten**: Ja, laatste interruptie inderdaad. Dus u hebt zelf geen standpunt, maar uw standpunt wordt bepaald door de omwonenden. Dat zegt u eigenlijk.

De heer **Ronke**: Ik dien altijd het volk en niet mijzelf.

De **voorzitter**: Daarmee constateer ik dat de VVD geen amendement heeft ingediend. De griffier heeft hem overigens al wel bij de stukken gezet, maar hij kan daar weer uit worden gehaald omdat ik begrijp dat hij niet is ingediend. Dat was alleen een poging, dat we niet hoeven te printen, maar dat u het direct digitaal kon zien. Zijn er nog andere sprekers die in tweede termijn het woord willen voeren? Mijnheer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Voorzitter, dank u voor het woord. Ik heb in eerste termijn het college uitdrukkelijk gevraagd aan te geven hoe de burgerparticipatie aan de vork zou worden gestoken. Verschillende sprekers na mij hebben dat ook gevraagd en in de beantwoording door de wethouder in eerste termijn is het voor mij niet helderder geworden. Het is óf u gaat het samen met Den Haag stinkend steengoed oppakken, zodat we nooit meer het verwijt krijgen dat we de burgers te laat bij elkaar roepen... Overigens betekent burgerparticipatie natuurlijk niet dat, als je wordt

besteld, je dan mag zeggen hoe het zit en dat dit het dan is. We kennen een andere vorm van democratie in ons land en dat is wat we hier bijeen doen vanavond, maar het betekent ook in het kader van de aanstormende Omgevingswet en in het kader van modern democratisch denken dat je fatsoenlijk met de burger omgaat. Het betekent ook dat de burger een verplichting jegens ons heeft. Als we 2000 mensen uitnodigen, althans de ANWB in dezen, en er komen 112 mensen opdagen, dan zegt dat ook iets, maar we gaan hier vanavond niet zwartepieten en dat heb ik in mijn eerste termijn ook niet gedaan. Wat ik heb gevraagd is of het college ervoor wil zorgen dat het als eerste verantwoordelijk huisvader voor dit dossier de samenwerking zoekt met de gemeente Den Haag en met de planindieners. U bent daar niet duidelijk over geweest en ik wil daar een duidelijk antwoord op want dat is voor ons cruciaal. Natuurlijk heeft collega Boon geschetst dat het glas halfvol of halfleeg is, maar deze startnotitie ligt er nu, we hebben het hier gebracht en we hebben er in de commissie over vergaderd, de punten die in de commissie zijn aangedragen zijn verwerkt, dit is waar het document staat en het enige wat voor mijn partij van belang is, is dat u garant staat voor dat goed burgerparticipatietraject omdat we dan na afloop kunnen zeggen: we hebben het goed volbracht.

De **voorzitter**: Dank u zeer. De heer Hendrickx wil ook het woord voeren in tweede termijn. U hebt het woord.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, ik heb een kwartiertje de tijd gehad om na te denken over dingen, in de pauze. Ik vind dit een hele slechte vertoning. We hebben de commissievergadering gehad, er zijn vragen gesteld, er zijn antwoorden gegeven, er is informatie uitgewisseld en om nu hier te komen staan en te zeggen dat de VVD-fractie voor het plan is en vervolgens te zeggen: ja, maar wij laten nu toch eigenlijk de mensen beslissen. Ik zou bijna proberen een referendum te organiseren. Daarvoor heb je niet zo gek veel handtekeningen nodig en dan ben je een tijdje bezig, maar ik vind dit proces deformerend. Ik vind het deformerend naar de ANWB, die verwacht dat er op een serieuze manier mee wordt omgegaan, ik vind het deformerend naar onze kiezers die verwachten dat er op een serieuze manier mee wordt omgegaan en ik vind het deformerend naar de hele raad die ook verwacht dat er op een serieuze manier mee wordt omgegaan.

De **voorzitter**: Mijnheer Ronke.

De heer **Ronke**: De VVD gaat uiterst serieus om met dit proces en ik vind naar de inwoners luisteren altijd een goede zaak. Het is jammer dat wordt gezegd: we laten het nu van de inwoners afhangen dat het een deformerend proces is.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx. U kunt beter even blijven staan als u een interruptie pleegt.

De heer **Hendrickx**: Dit vind ik gewoon te ver gaan. U staat hier te pontificeren dat u naar de inwoners luistert. U komt na een pauze en overleg tot die conclusie. Als u dat van tevoren had gezegd, hadden uw woorden enige mate van geloofwaardigheid gedragen. Dit is de laatste keer dat ik hier sta over dit onderwerp.

De **voorzitter**: Ik zag de heer Van Noort, ik had de heer Boon op het oog en de heer Van Sloten. Ik heb er in ieder geval nog drie. Gelukkig brengt de heer Van Noort altijd enige rust in de zaal, maar dat komt door de snelheid van lopen en dat is goed.

De heer **Van Noort**: Ik was inderdaad van tevoren niet van plan om in de tweede termijn er nog een paar woorden vuil aan te maken, maar na de vertoning die er is geweest, wil ik toch nog wel een klein beetje frustratie mijnerzijds kwijt. In deze coalitie zitten drie partijen die in het verleden voor 30% sociale woningbouw waren en hun belangrijkste partner komt nu nog even met een voorstel 'Als er dan wellicht wat minder sociale woningen komen, kijken we of op een andere locatie wat kan worden aangepast', maar dat blijft woningen inpikken omdat die andere locatie het ook graag wil gebruiken voor de doelgroepen. In de vorige coalitie hadden we vijf partijen en voor de commissievergadering begon, gingen wij altijd met elkaar om de tafel zitten over hoe wij erin zaten hoe het werkte. Ik roep deze coalitie op eens een keer goed met elkaar om de tafel te gaan zitten.

De **voorzitter**: Mijnheer Boon van Lokaal Wassenaar!.

De heer **Boon**: Ook ik was niet van plan nog een keer iets te zeggen, ik denk dat ik duidelijk ben geweest en dat blijkt ook wel. De onderbouwing die ik in eerste instantie heb genoemd, is cruciaal en de angst dat, als hier 47 meter wordt geroepen, dat ook is wat het is, en dat is eigenlijk ook wat ik in eerste instantie zei toen ik de inspreker had gehoord en er eigenlijk de suggestie werd gewekt

dat er niet meer aan de plannen kan worden getornd... Ik ga ervan uit dat dit wel zo is en dat we uiteindelijk op ruimtelijke overwegingen en vanuit het gebruik van het perceel tot een optimale situatie komen, die op een goede manier is onderbouwd in relatie tot cultureel erfgoed, in relatie tot wonen, in relatie tot verkeer, alle aspecten die daarbij aan de orde zijn, die afgewogen moeten worden. Uiteindelijk moet die afweging ook in de gemeenteraad plaatsvinden. Ik hoorde ook dat het traject om tot de startnotitie te komen 2,5 jaar heeft geduurd. Dat is een gigantische investering en die is denk ik niet voor niets. Een aantal uitgangspunten is voor ons wel duidelijk, die 25% is een uitgangspunt zoals we die in alle woningbouwprojecten hanteren. Dat geldt ook hier, dus er zullen andere argumenten moeten komen om aan te tonen dat het een passend plan is op deze locatie en dat heeft niet alleen te maken met de hoogte, maar ook de verschijningsvorm en de omvang. Als ik een accent van 47 meter hoor, wij hebben bouwplannen gehad waarop een accent was aangebracht en dat bleken hele bouwlagen te zijn. Dat verwacht ik niet van een accent. Accenten zijn ondergeschikte delen die hoger gaan en dat geldt in dit geval ook en als er reden is om wat anders in te vullen, dan zien we dat vanzelf. Ik dring er bij het college op aan niet weer over 2,5 jaar bij ons terug te komen, maar ons vooral op zeer gezette tijden te informeren, zeker na misschien elke participatieronde die is geweest en misschien krijgen we daar ook wel een uitnodiging voor, dat zou nog beter zijn. Ik denk dat elke stap die wordt gemaakt wordt... en ook de initiatiefnemer niet wordt geconfronteerd met een kant-en-klaarplan waar uiteindelijk 'nee' tegen wordt gezegd. Ik denk zeker in dit verband dat het goed is iedereen goed vast te houden en te betrekken bij de ontwikkelingen. Dank u wel

De **voorzitter**: Dank. De heer Van Sloten, GroenLinks.

De heer **Van Sloten**: Dank u voorzitter, het merendeel van mijn vragen is inderdaad beantwoord. Wat D66 ook al aangaf, het wordt nog niet heel concreet hoe we het anders gaan aanpakken naar die omwonenden. Ik heb nu een halve toezegging dat de gemeente Wassenaar het aanspreekpunt wordt en daar is een toezegging van de burgemeester bijgekomen dat er een memo komt om dat wat te verduidelijken. Dat wachten we vrolijk af in de hoop dat het dan ook goed gaat, maar het biedt niet heel veel vertrouwen. Het biedt ook niet heel veel vertrouwen dat we hier als gemeenteraad een proces gaan vaststellen, waarbij we er tijdens de behandeling achter komen dat een groot deel van de gemeenteraad niet weet wat we nu precies aan het doen zijn, dat we een schorsing nodig hebben om het met een groot gedeelte van de partijen nog even te bespreken en dat we tot de conclusie komen dat we eigenlijk niets aan de tekst gaan veranderen, maar dat we nu wel naar de omwonenden gaan luisteren. Dat moet iedereen al tijden doen en wat ik daarmee wil zeggen is dat het van belang is dat u gevoelens onderkent, maar niet direct onderschrijft. Het moet niet zo zijn dat wij een speelbal worden van een pr-campagne van een club omwonenden, het gaat om onze meningen en wat wij acceptabel vinden en daarbij moeten we een afweging maken voor heel Wassenaar en niet alleen kijken naar dit specifieke punt, maar kijken naar wat we goed vinden voor heel Wassenaar. We hebben dat als vorige raad gedaan en daarbij hebben we in een Woonvisie vastgesteld dat een van die uitgangspunten, wat goed is voor heel Wassenaar, het percentage sociale woningbouw van 30% is. De coalitie heeft besloten dat dit wat lager kan en het is 25% geworden, maar dan is dat het daadwerkelijk wel echt en daar moeten we niet aan tornen. De wethouder begon er in de commissievergadering als enige over om aan die knop te draaien, nu heeft hij het zover gekregen, zelfs in zijn afwezigheid, dat de grootste coalitiepartij vrolijk aan die knop wil draaien. Ik denk dat we er gezamenlijk ontzettend voor moeten waken dat we dat niet laten gebeuren. Dus we zullen instemmen met het plan, maar wel met de ontzettende kanttekening dat we grote twijfels bij en weinig vertrouwen hebben in het proces dat wordt gevolgd. Je zal omwonende zijn en nu meekijken, dan denk je ook: wat zijn ze daar in Wassenaar in vredesnaam aan het doen?

De **voorzitter**: Dank. Ik kijk of nog andere fracties het woord wensen te voeren. Dat is niet het geval. Wethouder Klaver-Bouman, u hebt als laatste het woord in de tweede termijn. Daarna gaan we stemmen.

Wethouder **Klaver-Bouman**: Dank u wel voorzitter, het spijt mij te horen dat er zo weinig vertrouwen is in het vervolgproces. Hier ligt een startnotitie waar heel hard aan is gewerkt, 2,5 jaar met heel veel verschillende partijen, in nauwe samenwerking met ook Den Haag, de ANWB en de omwonenden. Terugkomend op de woorden van de heer Bloemendaal, burgerparticipatie is voor ons echt heel belangrijk. We hebben ook een wethouder in het college die daar heel specifiek altijd aandacht voor vraagt en u kunt erop vertrouwen dat zij er bovenop zal zitten dat de gemeente Wassenaar in dit proces in nauwe samenwerking met de ANWB, Den Haag en de omwonenden hieraan gaat werken. Ik wilde u eigenlijk een voorbeeld geven van de nauwe samenwerking die plaatsvindt tussen de gemeente Wassenaar en Den Haag en dat is dat de gemeente Den Haag graag een klankbordgroep voor de verkeersproblematiek wil opzetten, om ook daarmee gehoor te

geven aan de zorgen die er zijn omtrent het verkeer. Ik hoop dat u er met mij van overtuigd bent dat dit een belangrijk proces is dat goed moet verlopen en zodra dat niet zo is, kunt u gewoon aan de bel trekken, maar ik hoop dat dit niet het geval is. Daarnaast adviseer ik u om zelf actief betrokken te zijn en zelf te gaan informeren bij de bewoners of de ANWB, de deur staat open. Ik hoop dat dit proces in de komende jaren goed gaat verlopen en ik hoop daadwerkelijk dat u deze startnotitie kunt ondertekenen en onderschrijven. Het is een mooi plan en het is goed voor Den Haag, het is goed voor Wassenaar. Ik denk dat we met gezamenlijke inzet en op basis van deze startnotitie een mooi plan kunnen realiseren. Uiteindelijk is het aan u of u zich kunt vinden in wat voorligt, met de juiste onderbouwing waar de ANWB mee komt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dan is hiermee een einde gekomen aan de beraadslagingen over dit agendapunt. Dan gaan we stemmen over de voorliggende startnotitie voor de herontwikkeling van een deel van de ANWB-locatie aan de Wassenaarseweg in Wassenaar. Het lijkt soms Den Haag, maar het is Wassenaar. Voordat ik u vraag om wel of niet in te stemmen, vraag ik of iemand nog een stemverklaring heeft. De laatste stemverklaring van de heer Van Sloten was al duidelijk, zijn er anderen die nog een stemverklaring willen afleggen? Dat is niet het geval. Dan vraag ik u wie voor de voorliggende startnotitie is. Dat zijn de fracties van het CDA, de PvdA, GroenLinks, D66, Mulder, de VVD en Lokaal Wassenaar!. Tegen hebben gestemd de fracties van DLW en Hart voor Wassenaar, waarmee het voorstel op twee stemmen na is aangenomen. Volgens mij zijn we met 19 vandaag, het is met 17 voor en 2 tegen aangenomen.

9. Zienswijze Deelname MRDH aan coöperatieve vereniging NDOV-DOVA

De **voorzitter**: Wij zijn toe aan agendapunt 9, de zienswijze Deelname MRDH aan de coöperatieve vereniging NDOV-DOVA. Wie wenst daarover het woord te voeren? Dat is niet het geval. Kan ik daarmee vaststellen dat u hiermee instemt of wenst iemand stemming? Dat is niet het geval. Besloten.

10. Vragenronde

De **voorzitter**: Er zijn geen vragen ingediend.

11. Mededelingen college

De **voorzitter**: Er zijn geen mededelingen van het college.

12. Sluiting vergadering

De **voorzitter**: Ik sluit de vergadering, ik wens u allen welterusten.